

թել իւր զաւ ակները. Մենք պատահեցանք Մուսասիրու անունով Հայ—կաթոլիկների մի զիւղի, որտեղ կայ երեք քահանայ և մի ծխական զըպրոց. Այս զիւղի ժողովուրդը համեմատարար հիւրասէր և հւատաքրբիր է միւս զիւղերի բնակիչներից. Խոցանից շատ քիշերը իւրեց ֆրանք էրն անուանում։ իսկ մեծ մասն Հայ—կաթոլիկ էրն կոչում իրենց. Արագածի այս հողմերումն էլ զիտ չկայ, բայց առատ անձրեներից խոտը շատ է, ողը մարուր և ժողովուրդը խիստ առ ողջակուզմ։ Հրաւիրումն եմ՝ տեղական Յաջորդի ու շաղրութիւնը այս զիւղերի զրութեան վերայ. Այս տեղից մենք անցանք զանազան Հայոց և Պարսիկների զիւղերով, որոնք ոչնչով նշանաւոր չեն և ժամը 8 ին առաւօտեան հասանք մեր սմէւանը. Կարմեր է յիշել, որ Անւոյ վանահայրը ասում էր, մտադիր են այն անդ հիմնել մի ուսումնարան Հրջակայ զիւղերի երեխաների համար։ Այս կլինի սկիզբ Անւոյ աւերակներում այցիստաներ մշակելու և ամեն խոհան Հայի սեպուհ պարտականութիւնն է օգնել այս վիճ գաղտփարի իրագործմանը։ Թող այս գործն էլ անցնէ մեր ծովածաւալ ազգաւերների զործունեութեան ծրագրի մէջ։

Ե Ե Ա. Ե.

Խմբագրութիւնու հետեւեալ յայտարարութիւնը ստացաւ Կ. Պոլսոյ Հայոց Միացեալ Ընկերութեան Տնօրէն Փողովից, որը ահա ուրախութեամբ կհրատարակեմք, դարձուցանելով սորտ վերայ մեր Ազգայնոց ու շագրութիւնը։

Յ Ա Յ Տ Ս Ա Ր Ա Ր Ո Ւ Թ Ի Ւ Ն

ՏՆՕՐԷՆ ԺՊՂՈՎԼՈՅ ՄԻԱՑԵԱԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ՀԱՅՈՑ.

Հայոց Միացեալ Ընկերութեանց նորբնարի Տնօրէն ժողովն իւր պաշտօն ստանձնեց ինակի զիտակցութեամբ, այն մեծ պատասխանառաւութեան և ծանր պարագաց որք իւր պաշտաման կարեւորութեան կը ծագին։

Դա ամեն բանէ առաջ, իրեն յանձնուած զարձին վրայ խորին յարգանքով կը նայի և չկարծեր մէ զոտուին իւր խնամոց յանձնուած քանիքն աւելի նուիրական շահիք։ Կը նկատէ Հայոց Միացեալ Ընկերութիւնին իրենց նապատակին եւ արդեանց մէջ իրեւ ամենն կարեւորն այն նասատառութեանց որք յայսօր երեւան եկան Ազգին մէջ, զի չէ կարելի ուրանալ Հայ ժողովրդեան համար կրեռութեան անհրաժշտ պէտքն ու բարձրագոյն օգագարութիւնն, եւ զի այսօր Հայաստանի եւ Կիլիկիոյ մէջ 28 վարժարանք նոցա ինամաց ներքեւ, սրաի եւ մասց սնունդ կը մատակարարեն հաղարաւոր Հայ մամուկներու Գիտէ այն բարձր զիբրն յորում կը զունուին այսօր Միացեալ Ընկերութիւնք Ազգին առցիւ, զիբր շատ առին նոցա ամենուած յայտնուած մի ընդհանուր համակրութիւն եւ այն Հայրապետական հովանեն զոր տարածուցին նոցա վիրաց հարին Վեհափառութիւն Տ. Տ. Գէորգ Գ. Ա. Անաթուզիկոսն եւ Կորին Բարձրաշնորհ Արքայնութիւն Տ. Կերակ. Ա. Արքեպիսկոպոս Պատրիարքն։

Կորընարի Տնօրէն ժողովոյ պարարի պիտի լինի ու իրեմն չանուէ և միայն պահպանել Ընկերութեան ծեռնարկներն այլ եւ իրաց աւելի բարեկարգ ու զութիւն մի տու եւ կըմատկան ու կրետական անսակեանով զարգացնել այս բարեկարծ հաստատութիւն։

Այս իրրեւ առաջին առախճանի կարևորութիւն առնեցող էին, պիտի աշխատ ափ Ընկերութեան հետքանական ժողովոյն եւ իր մէջ ներդաշնակութիւնն անվտար պահիլ: Կար կազմութիւնն արդին ծնունդ եղած է միաբանաւթ ոգևոց, եւ իր զործոցը. Թեանց մէջ եւս առաջնորդութիւն միեւնայն ողբէն կը յաւար որ ոչ եւս պիտի այս հակառակութեանց:

Տնօրէն Ժազովն կը փափոքի գործ Թեանց համախմբութիւն տեսնել ոչ միայն Եւրափառական մարմանյն, ոչ միայն Ընկերութեան Անդամաց, այլ եւ բոլոր Ազգին մ.ջ: Արքան ընդարձակ է այն դաշան զոր Ընկերութիւնն կոչուած է մշակել, այնքան եւս ընդարձակ պարտի լինել այն աջակեռութեան շրջանակին յորթէ: Ընկերութիւնն ալ, առ ունի շրջապատու երու: Հարկ է որ անօնիւր Երևափառականի, անօնիւր Անդամի և անօնիւր ազգային անհամափառութիւնի մինի իրավանն նպաստել Ընկերութեան հյանասուրութեան եւ յառաջացման: Հարկ է խորհիլ մի անդաման պատմական տորա հիմնարկութեանց իրարանշչերին համար եւ անցնել անշուշան առցանց Անդաման, — զի ընդարձակ են պէտք Հայրենիաց բաւարութեան. եւ կարեւոր բարենորդութեան կործադրել նոցա մ.ջ:

Միացեալ Ընկերութիւնը զեռ իրենց սրորանին մ.ջ են զրեթէ: զեռ չեն կարող առատառուն բայլիր առնուլ եւ առանձին դնուի, եւ զեռ չեն անցուցած այն հասակն ուր իրենց գայութիւնն աւելի զիւրաւ կրնայ վասնագուիք: Աւսոյ եւ հրմայ մանաւանդ պէտք ունին նօքը աջակցութեան եւ մեծամեծ նպաստից, հրմայ մանաւանդ կարեւոր է մի մեծ սւումնափառական շարժումն յօպուտ այս բազարակրթիչ ձեռնարկին:

Գերազարար, ստեղծան տնօրէն Ժողովն կը տեսնէ, որ հասութից ազբիւրը երթարով նուազած են, նպաստը յօյժ ցանցատ, նախրատոմից սպասումն ակար կը բարի: Եւ նոյն իսկ ամսավճարներու գանձումն կը գործուարանայ և պահանջը կը գիզուին, սպագէս խառոր համեմատութեան մի մէջ զրաւելով հաայդթթ ծախուց գնեա, որք կամ բարձր բարձրապատճեն շարժումն յօպուտ այս բազարակրթիչ ձեռնարկին:

Աւսոյ Տնօրէն Ժողովն, տեսն Անդամի և ամեն Հայու խորին ուշադրութեան յանձնելով իրաց այս վիճակն. հրաւելը կը կարգայ հասարակաց նպաստից եւ ձեռնատութեան, նարուսափն ուկրոյն եւ ազքանութիւն լումային, որք անտարակոյն, չեն կարող մի աւելի սուրբ իւ արքիւնաւեւ, տնպաստի զործածուիք:

Հրաւելը կը կարգայ յօյժ ցանցատ, որպէս զի բաժիններու վճարումն ջնիատագին, եւ եթէ կարելի է, յաւելուն եւ յորդորն գոյս բաժանորդի Ընկերութեան:

Հրաւելը կը կարգայ ի սիմոս աշխարհի ցրուեալ տմին Հայոց, Մասնաձիւդիր կազմելով փութալ գործակցել Հայրենիաց լուսաւորութեան և արքեամբ տալ փարձն այն մեծ սկզբան թէ, ամեն երկիրներու Հայր համերաշխ են միմեանց: Կա հրաւելը կը կարգայ մասնաւորապէս Հայ երիտասարդութեան, զի այս ուսումնատարած Ընկերութիւն եւ երիտասարդութեան յցացումն եւ դործն է:

Լուսուորութեան այս մարդաբանութիւն գործն արժանի է որ շարժէ ամեն սրեար. շահի աւեն համակրութիւններ. բանայ ամեն բասկներ եւ յարուցանէ մեծ բարերարներ, յինքն գգելով աղքաւելը եւ բարեպաշտ սովոններու հարուստ նուէրներն ու կուակներն:

Տնօրէն Ժողովն լրագրաց միջոցաւ առժամանակակիւն գործն արժանի է որ շարժէ ամեն սրեար. շահի անն նուէրաստի եւ ամեն նոր Մասնաձիւ զի անդամոց անուններն եւ պարբերար սեղեկութիւններ պիտի ճանարկի, Ընկերութեան երմանական և կրթական պիճաւին վրայ: Կա ժողովովին զրաւ խնդրած միջոցին, կը հրաւել, զայն իրեն համորգել իւր խորհուրդներն եւ անսուզ թիւններն ար, որք եթէ օդուակար եւ արդար դասուին: իւր կողմէն զործադրութեան պիտի զրուին անմիջապէս:

Տնօրէն Ժողովն վասան է որ իւր այս արամայսութիւնը պիտի զնանատառին Ազգին կողմէ, եւ թէ, իւր հրաւելը անզակելի չմնարավ, ամեն կողմէ օդնականութեան ծնորեր պիտի կարկասին եւ զան գորացնել իւր չանքերն, զորս չափարի ինայլ, բնաւ Ընկերութեան զործն կանոնաւոր եւ արդինաւոր ու զորութեան եւ տակաւ զարգացման համար:

(Կնք եւ սուորագրութիւնը ի գիմաց Տնօրէն Ժողովոյ Ախացեալ Ընկերութեանց):

Կողմէ 29 Տարի, 1884: